

ถนนปลอดถังขยะ

เทศบาลเมืองหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

ในเขตเทศบาลเมืองหล่มสักมีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นและมีจำนวนมาก ทั้งประชากรในทะเบียนบ้านและประชากรแฝง ส่งผลให้ขยะที่เกิดจากการดำรงชีวิตประจำวันมากเป็นเงาตามตัวไปด้วย คือ เทศบาลจัดเก็บขยะได้ประมาณ 15 ตัน/วัน ซึ่งเทศบาลเองไม่มีสถานที่กำจัดขยะในพื้นที่ ต้องใช้บริการกำจัดขยะร่วมกับ อบต. ในพื้นที่ใกล้เคียงอีก 4 แห่ง

เดิมเทศบาลมีการจัดตั้งถังขยะรองรับไว้ตามจุดต่างๆ ในชุมชน ซึ่งต่อมาเกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างประชาชน เนื่องจากต่างฝ่ายต่างไม่ต้องการให้ตั้งถังขยะไว้หน้าบ้านตนเอง เนื่องจากก่อให้เกิดกลิ่นเหม็นและบริเวณหน้าบ้าน และถนนดูไม่สะอาดตา มักมีขยะล้นถัง หรือตกหล่นตามถนน เทศบาลเมืองหล่มสักจึงเกิดแนวคิดที่จะทำใหถนนปลอดถังขยะ และลดปริมาณขยะมูลฝอยที่ประชาชนทิ้งในแต่ละวัน

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: หล่มสัก

จังหวัด: เพชรบูรณ์

ประชากร: 14,126 คน

พื้นที่: 2.08 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
เทศบาลเมือง

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

วิถีใหม่

ในปี 2545 เทศบาลเมืองหล่มสักจึงได้จัดทำ “โครงการถนนปลอดถังขยะ” ขึ้น โดยรณรงค์ให้ประชาชนคัดแยกขยะก่อนทิ้ง นำขยะใส่ถุงดำและวางไว้หน้าบ้านตามเวลาที่กำหนดไว้ เพื่อลดปริมาณขยะและลดความขัดแย้งระหว่างประชาชนในพื้นที่เรื่องการตั้งถังขยะ

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. จัดทำแบบสำรวจความต้องการโครงการของประชาชนในพื้นที่ทุกครัวเรือน โดยประชาชนในพื้นที่จำนวนกว่า 80% ต้องการให้จัดทำโครงการถนนปลอดถังขยะ ทำให้สามารถจัดปัญหาความขัดแย้งของประชาชนในพื้นที่ในเรื่องถังรองรับขยะ
2. รณรงค์ให้ประชาชนลดปริมาณขยะและคัดแยกขยะก่อนทิ้ง โดยการประชาสัมพันธ์ด้วยเสียงตามสาย รถประชาสัมพันธ์ของเทศบาล เมื่อคัดแยกขยะแล้วประชาชนจะนำขยะรีไซเคิลไปจำหน่ายที่ร้านรับซื้อของเก่า
3. ปรับปรุงระบบการจัดเก็บขยะในรูปแบบใหม่ ในถนน 5 สาย ที่เป็นถนนสายธุรกิจ ครอบคลุมพื้นที่ 50% ของเทศบาล ทำให้ถนนดังกล่าวเป็นถนนปลอดถังขยะ มีความสะอาดและมีทัศนียภาพสวยงาม โดยมีวิธีการดังต่อไปนี้
 - จัดเก็บถังขยะในถนนดังกล่าว และแจกถุงดำให้แก่ประชาชนครัวเรือนละ 1 กิโลกรัม ในครั้งแรกที่เริ่มดำเนินการ หลังจากนั้นประชาชนจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบจัดหาถุงดำมาใส่เอง แล้วให้ประชาชนนำขยะใส่ในถุงดำ และวางไว้หน้าบ้าน
 - นัดเวลาจัดเก็บขยะ โดยให้ประชาชนวางขยะไว้ 2 ช่วง เวลา คือ ช่วงเช้า ตั้งแต่ 07.00 – 08.00 น. และช่วงเย็น 17.00 – 18.00 น.
 - จัดรถเก็บขยะ 5 คัน ออกเก็บขยะตามวันเวลาที่กำหนดไว้ในแต่ละชุมชน
 - จัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนขยะครัวเรือนละ 15 บาท/เดือน

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน	- งบประมาณของเทศบาลเมืองหล่มสัก ปี 2545 จำนวน 50,000 บาท เพื่อเป็นค่าจัดซื้อถุงดำ - งบประมาณของเทศบาลเมืองหล่มสัก ปี 2546 จำนวน 30,000 บาท เพื่อเป็นค่าจัดซื้อถุงดำ - งบประมาณของเทศบาลเมืองหล่มสัก ปี 2547 จำนวน 50,000 บาท เพื่อเป็นค่าจัดซื้อถุงดำ
อุปกรณ์/เครื่องมือ	- ถุงดำ หลังคาเรือนละ 1 กิโลกรัม - รถขนขยะ 5 คัน
บุคลากร	ลูกจ้างของเทศบาล ทำหน้าที่จัดเก็บขยะในพื้นที่ของเทศบาล จำนวน 25 คน ทำงานทุกวัน

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
ตุลาคม 2545	- ประชาชนในพื้นที่ที่มีปัญหาขัดแย้งกันเรื่องถังขยะที่วางไว้หน้าบ้าน และร้องเรียนมายังเทศบาลเรื่องไม่อยากให้มีถังขยะตั้งไว้หน้าบ้านตน ประกอบกับปัญหาเรื่องจำนวนขยะที่มีปริมาณเพิ่มสูงขึ้น และมักมีปัญหาเรื่องขยะตกค้างเป็นประจำซึ่งก่อให้เกิดกลิ่นอันไม่พึงประสงค์ต่อประชาชนในพื้นที่เทศบาลเมืองหล่มสักจึงมีแนวคิดที่จะแก้ไขปัญหาเหล่านี้ - เขียนโครงการและแผนงบประมาณเสนอต่อสภาเทศบาลและสภาเทศบาลอนุมัติงบประมาณ จำนวน 50,000 บาท เพื่อจัดทำโครงการ - จัดทำประชาคมในชุมชนต่างๆ เพื่อสอบถามปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยการเก็บแบบสอบถามจากทุกครัวเรือน เพื่อประมวลผลความต้องการของประชาชน และได้ผลสรุปให้จัดทำโครงการถนนปลอดถังขยะ โดยมีประชาชนในพื้นที่กว่า 80% เห็นชอบกับแนวคิดนี้	หัวหน้างานรักษาความสะอาด กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
ตุลาคม 2545	วางแผนการดำเนินการ โดยการศึกษาถึงสภาพแวดล้อมของถนนแต่ละสายก่อน ซึ่งในปีแรกได้จัดทำโครงการนำร่องในถนนสายเศรษฐกิจ จำนวน 1 สาย และทำการประชาสัมพันธ์โครงการโดยใช้เสียงตามสาย รถประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ และให้ลูกจ้างของเทศบาลที่ทำงานกวาดถนนแจ้งให้ประชาชนทราบ	หัวหน้างานรักษาความสะอาด กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
พฤศจิกายน 2545	- ออกประกาศเทศบาลแจ้งให้ประชาชนทราบว่าเริ่มเก็บถังขยะขึ้นจากถนนวันไหน - ออกเก็บถังขยะ และแจกถุงดำให้ประชาชนครัวเรือนละ 1 กิโลกรัม	กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
ธันวาคม 2545	- ดำเนินการตามแผนงานที่วางไว้ ดังต่อไปนี้ - กำหนดให้ประชาชนนำขยะใส่ถุงดำวางไว้หน้าบ้านของตนเอง - กำหนดเวลาการทิ้งขยะเป็น 2 ช่วงเวลา คือ ช่วงเช้าตั้งแต่เวลา 07.00-08.00 น. และช่วงเย็นตั้งแต่เวลา 17.00-18.00 น. - จัดเก็บค่าธรรมเนียมกำจัดขยะ 15 บาท/ครัวเรือน	ลูกจ้างของเทศบาล

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
ปลายปี 2546	-ประเมินผลการดำเนินงาน และเพิ่มเส้นทางถนนปลอดถังขยะอีก 4 สาย รวมเป็น 5 สาย	กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

-- หน่วยงาน/องค์กร --

-- บทบาทความร่วมมือ --

ประชาชนในเขตเทศบาล ให้ความร่วมมือในการจัดทำโครงการ โดยการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง และนำขยะใส่ถุงดำวางไว้หน้าบ้านตามวันและเวลาที่กำหนดไว้

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. เทศบาลมีปริมาณขยะที่เกิดจากการดำรงชีวิตประจำวันเป็นจำนวนมากถึง 15 ตัน/วัน เนื่องจากมีจำนวนประชากรในพื้นที่ รวมทั้งประชากรแฝงเป็นจำนวนมาก ซึ่งเทศบาลเองไม่มีสถานที่กำจัดขยะในพื้นที่ต้องใช้บริการสถานที่กำจัดขยะร่วมกับ อบต.ในพื้นที่ใกล้เคียง
2. เกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างประชาชน เนื่องจากต่างฝ่ายต่างไม่ต้องการให้ตั้งถังขยะไว้หน้าบ้านตนเอง เพราะถังขยะก่อให้เกิดกลิ่นเหม็นและบริเวณหน้าบ้าน และถนนดูไม่สะอาดตา มักมีขยะล้นถัง หรือตกหล่นตามถนน

หลังการดำเนินการ

1. ปริมาณขยะในเขตเทศบาลลดลงประมาณ 1-2 ตัน/วัน ส่งผลให้ค่ากำจัดขยะลดลง
2. ความขัดแย้งของประชาชนเรื่องถังขยะหมดไป และไม่มีข้อร้องเรียนเรื่องนี้มายังเทศบาล
3. เทศบาลสามารถจัดเก็บเงินค่าธรรมเนียมจัดเก็บขยะได้ทั่วถึงทุกครัวเรือน เนื่องจากแต่เดิมบ้านที่ไม่มีถังขยะตั้งหน้าบ้านไม่ยอมชำระเงินค่าขยะ แต่เมื่อปรับเปลี่ยนวิธีการให้วางถุงดำหน้าบ้าน ทำให้ไม่สามารถหลีกเลี่ยงการชำระเงินอีกต่อไปได้
4. ประหยัดงบประมาณในการจัดซื้อถังขยะปีละประมาณ 100,000 บาท และประหยัดเวลาที่ใช้ในการจัดเก็บขยะเนื่องจากพนักงานสามารถเดินเก็บถุงดำตามบ้านได้ โดยไม่ต้องพลิกหรือลากถังขยะต่อไป
5. สภาพแวดล้อมในบริเวณถนนดีขึ้น สะอาดขึ้น ไม่มีปัญหาเรื่องกลิ่นเหม็นจากขยะตกค้างในถังขยะ และไม่มีปัญหาเรื่องเศษขยะที่ตกหล่นตามพื้นถนน

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
พฤติกรรมการบริโภคของประชาชนเปลี่ยนไป มีการบริโภคเพิ่มขึ้นส่งผลให้เกิดขยะเป็นจำนวนมาก รวมทั้งมีประชากรแฝงมากขึ้น	สร้างวินัยในการทิ้งขยะ และการจัดเก็บขยะให้แก่ประชาชนในพื้นที่

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ในการจัดทำโครงการ ตั้งแต่ร่วมแสดงความคิดเห็น จนถึงร่วมดำเนินการตามที่เทศบาลกำหนด ส่งผลให้โครงการนี้ประสบความสำเร็จ

ความยั่งยืนในการดำเนินการ

โครงการนี้มีความยั่งยืน เนื่องจากได้บรรจุไว้ในแผนพัฒนา 5 ปี ของเทศบาลเมืองหล่มสัก และมีแนวทางที่จะขยายเส้นทางหรือถนนเพิ่มเติม รวมทั้งมีแนวทางที่จะจัดซื้อถังขยะให้ประชาชนไว้ในบ้านด้วย

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายจิระวัฒน์ วัฒนศัพท์
ตำแหน่ง : นายกเทศมนตรี
หน่วยงาน : เทศบาลเมืองหล่มสัก
ที่อยู่ : 25 ถนนสุริยวงษา ตำบลหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ 67110
โทรศัพท์ : (056) 701-838

ชื่อ-นามสกุล : นางสาวนิตย อ่องพะ
ตำแหน่ง : ปลัดเทศบาล
หน่วยงาน : เทศบาลเมืองหล่มสัก
ที่อยู่ : 25 ถนนสุริยวงษา ตำบลหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ 67110
โทรศัพท์ : (056) 701-060

ชื่อ-นามสกุล : นายทินกร สิมนารมณ
ตำแหน่ง : สัตวแพทย์ (รักษาการหัวหน้างานรักษาความสะอาด)
หน่วยงาน : กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลเมืองหล่มสัก
ที่อยู่ : 25 ถนนสุริยวงษา ตำบลหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ 67110
โทรศัพท์ : (056) 702-500, (056) 701-060, (01) 379-6791

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีนใหม่ : พ.ศ. 2545

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	เทศบาลเมือง
สถานที่ตั้ง	25 ถนนสุริยวงษา ตำบลหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ 67110
ขนาดพื้นที่	2.08 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่าย	53,830,500 บาท (ปีงบประมาณ 2546)
งบประมาณรายได้	53,833,230 บาท (ปีงบประมาณ 2546)
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	215 คน 59 คน พนักงานท้องถิ่น 23 คน ลูกจ้างประจำ 133 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	14,126 คน
จำนวนครัวเรือน	4,986 ครัวเรือน
ประชากรแฝง	2,000 คน
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	พื้นที่ของเทศบาลเมืองหล่มสักส่วนใหญ่เป็นที่ ราบลุ่มน้ำท่วมถึงทุกปี ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพ ทางการเกษตร เช่น ทำนาข้าว ทำไร่ ทำสวน และ ทำใบยา รองลงมาคืออาชีพค้าขาย และรับจ้างทั่วไป สภาพทางสังคมของพื้นที่เป็นแบบกึ่งเมืองกึ่ง ชนบท มีศักยภาพในการพัฒนา คือ มีเส้นทางคมนาคม ขนส่งที่สะดวก และมีตลาดกลางทางการเกษตร (ผัก) ซึ่งส่งผลให้เกิดการแลกเปลี่ยนซื้อขายในชุมชน